

F. t. l. vedr. fast ejendom.

værdiansættelser ændres af en taksationskommission eller af en domstol, berøres ekspropriationskommissionens beslutning om ekspropriation og arealomlægning ikke heraf. Ejeren af en ejendom, der efter kommissionens bestemmelse skal modtage et areal, skal i intet tilfælde for modtagelsen af dette

betale et vederlag, der overstiger den erstatning, der endeligt fastsættes for de fra ejendommen afståede arealer.

§ 2.

§ 1, nr. 2, træder i kraft den 1. oktober 1977.

*Bemærkninger til lovforslaget.**1. Almindelige bemærkninger.*

I den af ekspropriationslovkommissionen afgivne 1. betænkning (nr. 330/1963) blev det overvejet, om der burde tilvejebringes hjemmel til uden tilslutning fra vedkommende ejere at søge en hensigtsmæssig jordtildeling eller jordfordeling foretaget i forbindelse med gennemførelsen af et ekspropriationsanlæg. Spørgsmålet har navnlig aktuel betydning ved store vejanlæg.

Kommissionen var imidlertid af den opfattelse, at der burde udvises tilbageholdenhed med hensyn til at give specielle lovbestemmelser, der i ekspropriationstilfælde giver hjemmel til tvangsmæssige indgreb i ejendomsforholdene ud over, hvad selve det konkrete anlægs gennemførelse nødvendiggør og flertallet gik - ud fra den anførte betragtning - imod gennemførelsen af en begrænset adgang til tvungent magelæg uanset, at flertallet i og for sig fandt en sådan adgang hensigtsmæssig. Et mindretal fandt derimod, at der burde lovfæstes en begrænset adgang til at påbyde omlægning af afskårne jordstykker, når man derved kunne undgå eller formindske den alvorligste ulempe ved ekspropriationer, som gennemskærer en eller flere ejendomme, nemlig en varig nedsættelse af ejendommens brugsværdi.

Den gældende lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom begrænser sig derfor til at fastslå, at ekspropriationskommissionen under den almindelige prøvelse af projektet kan rette henvendelse til jordfordelingsmyndighederne, hvis det skønnes muligt at gennemføre en hensigtsmæssig jordfordeling, ligesom det er fastsat, at kommissionen ved bestemmelsen om, hvorledes projektet og ekspropriationen nærmere skal gennemføres, så vidt muligt skal søge afskårne arealer mageskiftet. Gennemførelse af et mageskifte forudsætter således efter de gældende regler, at de respektive lodsejere giver deres tilslutning hertil, og en enkelt lodsejers vægring ved at deltage i en jordfordeling kan således medføre, at en efter samfundsmæssige hensyn hensigtsmæssig jordforde-

lingsplan vedrørende en række ejendomme må opgives.

En meget begrænset ekspropriationsadgang består, hvis erstatningen for en ejendoms eller afskårne arealers værdiforringelse må antages at komme til at stå i åbenbart misforhold til restejendommens eller de afskårne arealers værdi (lovens § 16, stk. 2 og stk. 3).

Den stigende forståelse for betydningen af en hensigtsmæssig arrondering af landbrugsejendommene har imidlertid medført, at der i dag kan konstateres en voksende interesse såvel blandt anlægsmyndighederne som blandt lodsejerne for gennem en jordfordeling at søge ulemperne ved anlæg af offentlige veje reduceret til et minimum.

Spørgsmålet har gennem en årrække været genstand for forhandling mellem de berørte myndigheder, og der er herunder udviklet en sådan form for samarbejde mellem ekspropriationskommissioner og jordfordelingsmyndigheder, at der på det bestående lovgrundlag er opnået en række gode resultater for jordfordeling.

I de tilfælde, hvor der i forbindelse med ekspropriationer til nyanlæg af veje er gennemført jordfordelingsplaner, er der i adskillige tilfælde opnået resultater, hvorved ulemperne for de ejendomme, der er berørt af anlægget, er reduceret betydeligt, eller hvorved der undertiden er sket en direkte forbedring af disse, uden at udgifterne for anlægget er blevet højere herved. Man har således samtidig jævnlige kunnet undgå udgifter til etablering af niveaufrie skæringer og anlæg af parallelveje i større omfang.

Under hensyn til at gennemførelse af mageskifte, som ovenført anført, efter de gældende regler forudsætter de pågældende lodsejeres tilslutning, og da de begrænsede muligheder for tvangsomlægning i den gældende jordfordelingslov sjældent er praktisk anvendelige ved vejanlæg, er der imidlertid også forekommet tilfælde, i hvilke det ikke har været muligt at opnå tilfredsstillende løsninger, og man har da, uanset samarbejdet mellem